

Deenesta lihgumi
pehz Widsemes semnee Ku
likumeem.

~~33~~ m⁴

L 768

Digitized by Google

Digitized by Google

Л

33
768

Издание неофициальное.

Л
34

Deenesta līhgumi

pehž Widsemes semneeku līkumeem.

Rokas grašmafinā

faimneekeem un deenetajeem.

Sastādīta

no

otrās Rīgas Semneeku Virsteesas preefschfēhdetaja Peteršena.

Rīga, 1900. g.

Drukata un apgādāta Grāsta Plates tīvo-litogrāfijā, burtu leetuvi un foto-fimigrāfijā
vee Petera bañizaš, pašča namā.

Latvijas Nacionālā
BIBLIOTĒKA

99- 8.978
0309069824

Дозволено цензурою. Г. Рига, 24 ноября 1900 г.

Preekschwarzdi.

Privatteesbu likumi, kuri schimbrischam noderigi preeksch semneeku teesam, naw fakopoti weenkopus, bet ir iskafisti pa jau pa dalaï atzeltajeem, pa dalaï pahrgrofiteem un wairs tikai pa dalaï spehkâ efscheem 1860. g. Semneeku likumeem un pa Baltijas guberniu weetejo likumu fakopojumu trefcho daku. Tamdeht schee likuma panti naw pa rokai un winu usmekle-fchana, tad to wajaga, ir saweenota ar gruhtibam. Ja jau schahdu truhkumu stipri fajuht teesneschhi un teesas skrihweri, tad jo leelakâ mehrâ no ta zeesch likumistu taisnibu meklejoschi privat laudis. Pee schahdeem apstahkleem weenkahrsham zil-welam nekahdâ finâ naw eespehjams dabut skaidru pahrsfatu par teem likuma noteikumeem, kuri lai noderetu winam ikdeenischkâ dñihwê par mehrauklu un wina intereschu aissstahwetajeem, atteezotees us ziteem laudim. Schahda likumu nesinaschana, kuru launi padoma deweji loti beeschi isleeto sawâ labâ, nowed semneekus pawifam nezefâ un sagahdâ wineem ne masumu firds-ehstu un pametumu. — Semneeku sawstarpigâ fakaribâ loti leela nosihme peeschkirama deenesta lihgumeem un sihmejotees us peh-deejem schi grahmatina nowehrifs katru neskaidribu. Sakariba, kahda war buht starp deenesta dewejeem un kalpotajeem, ir islikta pawifam 35 jautajumos, us kureem dod atbildes wineem felo-joschee §§. Ja grahmatinai ari buhtu sawas nepilnibas, tad tatschu katris deenesta dewejs un kalpotajs wareb smeltees bes leekam gruhtibam un galwas laufschanas skaidru usskatu un zaur winam eeguht sawâ labâ dauds wairak, neka pehrkot par dahrgu naudu neprafschu padoma deweju peepalihdsibu. — Lai schi grahmatina ari teescham noderetu latveefschu tautinai, kurai es labpraht wehletos weenmehr pehz eespehjas noderigs buht, to pateest wehlas

Gastahditajs.

372

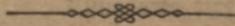
EXCELSIOR

March 15, 1917. MUNICIPALITY OF THE CITY OF NEW YORK
THE BOARD OF EDUCATION OF THE CITY OF NEW YORK,
AT THE COMMENCEMENT OF THE ACADEMIC YEAR 1916-1917,
DOES HEREBY ANNOUNCE THAT THE HIGH SCHOOL
OF THE CITY OF NEW YORK WHICH IS LOCATED IN THE
MUNICIPAL BUILDING, 125TH STREET AND AVENUE C, NEW YORK,
IS OPENED FOR THE RECEIPT OF STUDENTS.
THE HIGH SCHOOL IS LOCATED IN THE MUNICIPAL BUILDING,
125TH STREET AND AVENUE C, NEW YORK, AND IS
OPENED FOR THE RECEIPT OF STUDENTS.

Jautajumi.

I. Ko nosīhme deenesta lihgums?	§§ 1—3
II. Kas ir pеefkaitamis pee tаhdeem, kas kalpo pehz deenesta lihguma?	§§ 3—6
III. Kas war noslehgvt deenesta lihgumu?	§§ 6—8
IV. Kahdi deenesta lihgumi naw spēhkā efofchi?	§ 8
V. Kahdā kahrtā teek noslehgvt deenesta lihgumi?	§§ 9—11
VI. Us kahdu laiku war tikt noslehgvt deenesta lihgumi?	§ 11
VII. Gelsch ka pastahw deenetaja alga un kad ta ismalkajama	§§ 12—17
VIII. Kas jaeewehero, kad deenetaji algas weetā leeto semes gabalu?	§§ 17—19
IX. Kahdas ir tās personigas kalposčanas, kuras deenetajam pehz likuma jaisdara?	§§ 19—21
X. Kahda nosīhme ir rokas naudai un kahdi noteikumi pastahw par rokas naudu?	§§ 21—31
XI. Kad deenesta lihgums teek usfstatits par noslehgvt?	§§ 31—35
XII. Kas noteek ja weens un tas pats deenetajs nolihgt us weenu un to paſču laiku pee diweem waj wairakeem fainmeekeem?	§ 35
XIII. Kad deenetajam jaeestahjas deenestā un kad fainmeešam winsch jausnem deenestā?	§ 36
XIV. Kahdas felas ir tam apstahlim, kad deenetajs neestahjas norunatā laikā deenestā, waj ari kad fainmeešs norunatā laikā us deenestu eeraduſčhos deenetaju neusnem deenestā?	§§ 37—41
XV. Kad deenesta lihgums teek usfstatits par isbeiguſčhos?	§ 41
XVI. Kahdi peenahkumi ir nomiruscha fainmeeša waj deenetaja mantenekeem pret otro puši?	§§ 42—47
XVII. Kahdi termini ir nolikti prelkšč atteilkščanās no deenesta lihguma?	§§ 47—49
XVIII. Kahdos gadijumos deenetajam waj fainmeešam ir ja- uſſala pretlihdsjam?	§ 49
XIX. Kahdas felas ir tam apstahlim, kad deenesta lihgums neteek noliktā laikā uſteikts?	§ 50

- XX. Waj deenetajs newar atstaht deenestu preeskch norunata laika notezesfhanas? § 51
- XXI. Kahdos gadijumos deenetajs war luhgt teefu, lai ta faimneelam usfazitu preeskch lihguma noteikta laika notezesfhanas? § 52
- XXII. Kahdos gadijumos deenetajs war luhgt teefu, lai ta deenesta lihgumu bes laweschanas isnizinatu jau preeskch lihguma noteikta deenesta laika notezesfhanas? § 53
- XXIII. Kahdas felas ir patwarigai deenesta atstahfhanai? § 54
- XXIV. Waj faimneelam ir teefiba atlaist deenetaju preeskch norunata laika notezesfhanas? § 55
- XXV. Kahdas felas ir deenetaja atlaifhanai no deenesta bes likumigeem eemefleem? § 56
- XXVI. Kahdi peenahkumi ir faimneelam pret sawu deenetaju? §§ 57—67
- XXVII. Kahdi peenahkumi ir deenetajam pret sawu faimneelu? §§ 67—76
- XXVIII. Kad faimneelam ir jaatlihdsina deenetajam? § 76
- XXIX. Kad deenetajam ir jaatlihdsina faimneelam? §§ 77—79
- XXX. Kahdos gadijumos faimneels war eeturet deenetaja algu waj dalu no tas? § 79
- XXXI. Kahdos gadijumos faimneels war peeprafit, lai deenetajs isdara kalposfhanas bes atlihdsibas? § 80
- XXXII. Kahdos gadijumos faimneels ir atbildigs trescham personam par sawa deenetaja darbeem waj nolaidibu? §§ 81—84
- XXXIII. Kahda lahrtä teek deenetajam isdota deenesta un uswefchanas apleeziba? §§ 84—88
- XXXIV. Kur jaeesneeds suhdsibas, kuras iszelas no deenesta lihguma? § 88
- XXXV. Kad prasibas, kuras iszelas no deenesta lihguma, teek usflatitas par nolvojouscham? § 89

Noteikumi.

I.

Ko nosihme deenesta lihgums?

§ 1. Zaur deenesta lihgumu weens no lihdsejeem usnemas personifit isdarit par atlihdsibu noteiktas kalposchanas dram par labu.

1860. g. Sem. lit. 350. p. un Balt. pub. prov. lit. III. fehj. 4172. p.

§ 2. Schas kalposchanas war buht waj nu teefchi fisiska rikstura (meesas spehka), waj ar tahdas, preefsch fuxu isdarschanas wajadfiga fewischka leetas prafchana, mahksla, waj sinatniska isglichtiba.

Balt. ub. prov. lit. III. fehj. 4173. p.

II.

Kas ir ieestkaitams pee tahdeem, kas kalpo pehz deenesta lihguma?

§ 3. Pee tahdeem, kas kalpo pehz deenesta lihguma pee-skaitami ne een daschadee lauku un mahjas kalpotaji, ka par peerhru: lauku strahdneeki, algadschi, lopu kopeji, fargi, kutscheeri, suniki, pawahri, dahrneeki, ujraugi, kalpones, kehfschas, behrnu-aufle, faimneezes, aptekschai un apteknes, behrnu=meitas u. t. t., bet ri fabriku strahdneeki, amatneeki, amatu=seffi, mafinisti, weikalun=seffi (komiji), grahamatu wedeji, skihweri, pahrwaldneeki, mescha fungi un mescha fari, mahjas folotaji, guvernantes, slimneeki apkoeji un wezmahtes, ja winas ir nolihgtas pee nedelnezem us ilgaku laiku u. t. t.

Peeshme pee Balt. pub. prov. lit. III. fehj. 4173. un 4192. pp.

§ 4. Kas sihmejas us pusgraudneefeeem, tad tos semneeki usska pilnigi par kalpotajeem. Schahds usskats daschreis gan ir peiss un buhtu peelaishams, bet ne wisos gadijumos. (Ski pees. pee § 20.).

Balt. gulprov. lit. III. fehj. 4034. p.

§ 5. Ja usnemtais peenahkums nesihmejas us personigu kalpoſchanu wiſpahrigi, bet us tāhda nosazita darba waj pastellejuma iſpildiſchanu, tad tas buhs newis deenesta, bet usnemſchanas-lihgums (подрядъ). Pee pehdejeem jaapeeflaita lihgumi ar amatneeleem, fabrikanteem, buhwju usnehmajeem, ſuhrmaneem un wiſpahrigi ar tāhdām personam, kuras iſdara nosazitu darbu us fewiſchka uſdewuma waj piftellejuma.

2. Peeſ. pee Balt. gub. prov. līl. III. fehj. 4173. p. in ta paſcha līl. 4226. p.

III.

Kas war noslehḡt deenesta lihgumi?

§ 6. Deenesta lihgumu war noslehḡt kars pilnteefigs zilweks, kuras iſdara nosazitu darbu us fewiſchka uſdewuma waj piftellejuma. Pee ſam lihgumu wiſch war noslehḡt waj in personiſki waj ari zaur wiſa teefibu aifſtahwoſcho trefchu personou.

1860. g. Sem. līl. 250. un 367. pp. un Balt. gub. prov. līl. III. fehj. 2912., 2917. un 4194. pp.

§ 7. Deenesta lihgumus newar noslehḡt:

- a) wahiprahtigi waj ahrprahtigi;
- b) tāhdi, kuri no teefas atſihti par iſſchkehrdetarem;
- c) nepilngadigi,

tamdeht ka wiſi newar pilnteefigi un newar par fewibrihwı un patſtahwigi nolemt. Schahdu personu weetārihkojas wiſu aifſtahwji (furatori), wezaki un aifſtahwji.

1860. g. līl. 954. p. un Balt. gub. prov. līl. III. fehj 4194., 497., 498., 509. un 353. pp.

Sastahditaja peesihme: 1860. g. Semn. līl. 953. un 95. pp. nosaka, ka Widſemes ſemneeks waj ſemneze teek uſſlciti par ne-pilngadigeem lihds 17 gadu wezumam un pebz fahda wezuma ſaſneegſchanas wezaki newar ſawus behrnuſ, bes pehdejſpeekrifſchanas, adot zitam kalpoſchanā. Tomehr teefibu brihwı u neatkarigi pahraldit ſawu mantu ſemneeks waj ſemneze abun tikai tad, tad wiſi ir pilnus 21 gadus wezi. No ta lehdſams, ka, ja aſtonpadmit gadus wez ſemneeks waj tilpat wez ſemneze no-lihḡt ſaweeem wezakeem waj aifſtahneem flahtneefot ee ſaimneeka, tad tāhds lihgums jauffkata par ſpehka eſofchu un paſpildamu no abeem libdſejeem, turpreki, nolihgt ſrahneekus war tai tāhdi ſemneeks waj tāhdas ſemneezes, kuri ir pilnus 21 gadus wi.

IV.

Tāhdi deenesta lihgumi newar ſpehka oſchi?

§ 8. Deenesta lihgumi jauffkata par ſpehkl neefſcheem neween tad, ja wiſi ir noslehḡti no personam, kuras aprahditas § 7, bet ari tāhdos gadijumos:

- a) kad lihdseji naw flaidri un galigi norunajuschi;
- b) ja noteikumi ir tahdi, preefsch kuru iipildischanas ja issdara kas nebuht pretlikumisfs, netikumisfs, dñshwibu waj weselibu apdraudoschs, neispildams, waj ari ja schee noteikumi ir tahdi, kuros — ka mehds sajits likums ir apeets ar lihkumu;
- c) ja lihdseji pee lihguma nosflehgfschanas ir bijuschi p ee-
d se h r u f c h e e s waj stiprā usbudinajumā;
- d) ja par zehloni lihguma nosflehgfschanai ir bijuse mal-
dischanas, ap mahni fschana wai spaidī;
- e) ja feewa nolihgst pee treschās personas bes sawa
wihra attaujas;
- f) ja weena un ta pate persona nolihgst us weenu un
to paschu laiku pee diweem waj wairakeem fain-
neekeem. Schahdā gadijumā teek usskatits par spehla
esoscho tikai tas lihgums, kufschi nosflehgts ar pirmo.

Balt. gub. prov. lit. III. febj. 3108., 2936., 3131. 4202., 3922., 3159.
un 3157. pp.; — 1860. g. Sem. lit. 249. p.; — Balt. gub. prov. lit.
III. febj. 2914. un 2953. pp.; — 1860. g. Sem. lit. 367. un 374. pp. un
Balt. gub. prov. lit. III. febj. 4178. p.

V.

Kahdā fahrtā teek nosflehgti deenesta lihgumi?

§ 9. Deenesta lihgumi teek nosflehgti waj nu rakstissi
waj ari mutes wahrdeem, diweem leezineekeem flah-
efot, pee kam flaidri wajag buht noteittem: laikam, us kuru
kalpotajs lihgst, kalpotaja algas leelumam un kalposchā-
nam, kuras winam jaispilda. (Slat. § 31.)

Balt. gub. prov. lit. III. febj. 4195. p. un 1860. g. Sem. lit. 369.
un 370. pp.

§ 10. Daschos apwidos mutisski kalposchanas lihgumi teek
nosflehgti, rokas naudu usdodot un pretinemot.

1860. g. Semn. lit. 369. p. (Slat. §§ 21, 30, 31 un 32.)

Sastahditaja peesihme: Lai nowehrstu pahrratimus un domu starpibas,
tad buhtu eeteizams nosflehgti deenesta lihgumus weenigi
rakstissi. Jo eeteizama semnekeem buhtu deenesta grahmatiaw
weschana. Schajās grahmatinās — us kreifas puves lapinam —
buhtu usrakstams lihgums, mina pahrgrofisfschana, isbeigfschana un at-
teikschanas no lihguma, tamehr labās puves lapinas lai noderetu
preefsch kalpotajam isdotas algas peesihmeschanas, ka ari preefsch wina
paralsteem par schis algas sanemishanu. (Slat. peelikumu pee § 10.)

VI.

**Uf kahdu laiku war tikt noslehggi deenesta
lihgumi?**

§ 11. Deenesta lihgumi war tikt noslehggi, — skatotees us to, ka lihdseji weenojas, — waj nu us wairakeem gadeem, waj us weenu paschu gadu, waj pat wehl us ihfatu laiku. (Skat. §§ 47 un 48.)

1860. g. Sem. lik. 351. p.

VII.

**Gefsch ka pastahw deenetaja alga un kad ta
ismakfajama?**

§ 12. Deenetajam peenahkloschas alga war pastahwet waj nu skaidrā nauðā, waj leetās, waj dabas raschojumos (produktos), waj semes gabalu leetofchanā, waj ari no wifa minetā kōpā. (Skat. §§ 17—19.)

Balt. gubern. prov. lik. III. fehj. 4174. p. un 1860. g. Sem. lik. 350. p.

§ 13. Algas leelums, deenetajam dodama ustura u. t. t., atkarajas no tam, ka lihdseji fawstarpigi par to weenojuschees.

1860. g. Sem. lik. 379. p.

§ 14. Alga deenetajam jaisdod pee lihgshanas norunatos terminos, bet ja schahdi terminati nebuhtu norunati, — kad alga isvodama pehz tam, kad deenetajs heidsis fawu darbu waj kad wina kalposchanas laiks notezejis. (Skat. § 52 a.)

Balt. gubern. prov. lik. III. fehj. 4182. p.

§ 15. Ja alga pastahw semes gabala leetofchanā, kad, eewehrojot schahdas atlighsibas ihpaschibas, likums, rahdas nosafot, lai semes gabals deenetajam tiktu peeschkirts pee estahschanas kalposchana.

Balt. gubern. prov. lik. III. fehj. 4182. p.

§ 16. Kad ari alga naw norunata, deenetajam ir teesiba peeprafit un dabuht to, ja is apstahkleem israhdas, ka kalposchana ir tahdas dabas, par kuru buhta alga prasama, bet it sevischki tajos gadijumos, ja schahda kalposchana usskatama par tas personas pelnas awotu, no kuras ta isdarita. Algas leelumu tahdos gadijumos nosaka schkihreju-teefnesis waj schkihreju-teefa.

Balt. gubern. prov. lik. III. fehj. 4175. p.

VIII.

Kas ir jaeweheho, kad deenetaji algas weetā leeto semes gabalu.

§ 17. Muischa war dot faweem kalpeem par algu semes gabalus leetoschanā tikai muischās semes, — bet nebuht klausibas semes, — robeschās.

1860. g. Sem. lit. 152. un 352. pp.

§ 18. Klausibas semes gabalu rentneeki waj ihpachneeki war peeschkirt faweem kalpotajeem par algu semes gabalus leetoschanai tikai tad, ja schee kalpotaji tahdi, kureem jadara kalposchanas wisu zauru gadu waj nu no weetas, waj ari noteiktos laika sprihchos, kuri weens pehz otrā fahrtigi atfahrtojis. Ja deenetajam ir peeschkirta kruhmu-seme (переводъ), tad winsch to war isleetot tikai tahdā fahrtibā un tahdā daudsumā, kā to pascham faimneekam likums atlauj. (Skat. § 20.)

1860. g. Sem. lit. 353. p.

IX.

Kahdas ir tās personigas kalposchanas, kuras deenetajam pehz likuma jaisdara?

§ 19. Personigas kalposchanas, kuras deenetajam pehz likuma jaisdara war buht tahdas:

- kuras pildamas wisu zauru gadu, waj nu no weetas, waj ari noteiktos laika sprihchos, kuri weens pehz otrā weenmehrigi un fahrtigi atfahrtojis,
- kuras pildamas tikai sinamā laikā,
- kuras pildamas ik latrā laikā, kad faimneeks waj kalpotajs to prasa, pee kam alga par ik latru reist epreesch noteikta,
- kas pildamas sinamos laikos, kad faimneeks to prasa, pee kam deenetajs dabu nosazitu dali no isstrahdata preeschmeta waj raschas,
- kuru isspildischana pastahw sinama un noteikta usdewuma isweschanā.

1860. g. Sem. lit. 351. p.

§ 20. Pee deenesta lihgumeem japeeskaita ari tahdi lihgumi, pehz kureem weselas strahdneku faimes

(Knechts- oder Familien-Dienst-Berträge) usnemasispilbit sinamus darbus, pee kam winas par algu dabu semes gabalus leetoschanā. Pee pehdejeem peeskaitami wifl ihgumi, pehz kureem:

- a) par algu leetoschanā atdotais semes gabals naw leelaks par pеezam puhrweetam, eeskaitot aramu=, dahrfa= un kruhmu=semi;
- b) par strahdneekeem leetoschanā atdoto semes gabalu, neeskatoeis us wina leelumu, naw japidā sirguklaufchās (Gespanndienst);
- c) strahdneekeem atdots leetoschanā semes gabals, kuru pats rentneeks waj ihpafchneeks war pilnigi apstrahdat ar weenu sirgu waj diweem wehrfcheem;
- d) wisu no strahdneekeem pildamu klauschu leelums naw pahraaks par 460 darba deenam;
- e) norunatas kalposchanas waj nu weenmehrigi isdalitas us wisu gadu waj ari ispildamas tikai sinamu darbu isdarot, un
- f) kalposchanas ihgums noslehgts ne us garaku laiku, kā us 12 gadeem.

1860. g. Sem. līf. 151. p.

Sastahditaja peesihme: Par libgumeem ar pusgraubneekeem likumā naw nekas minets, tamdehl kā starp fainmeekeem un pusgraubneekeem pastahwoſchā fakariba ir zehluſees tikai pehz Baltijas gubernās pastahwoſcho likumu isdofchanos, tamdehl ari wifa ſchi fakariba pamatojas weenigi us tautā eefknojuſchās parafchās. Domas par pusgraubneekeem naw weenadas: Daſhi peeskaita winus pee rentneekem, ziti turpreti eeflata wirus par kalpeem. Un teefcham, ja pamatigi ayflatam pusgraubneelu nodarboſchanos un peenahlumus, tajos atrodam ihpafchibas, us kuru pamata winus tilpat labi war peeskaitit pee weenas kā ari otras no minetām ſchikram. Us ilggadigas parafchās pamata ſchahbus libgumus noslehdī kā muischu-turetaji, tā ari semneeki, kā muischās, tā ari kwotes un klausibas-semes robeschās, bes isnehmuma, pee kam ſchahbus libgumus noslehdīt neteek nekahda wehribā greesta us noteikumeem preefch semes rentes-kontrakteem, kuru noslehdī muischu turetaji ar semneekem, — un minetee libgumi neteek no Semneeku leetu komisareem apstiprinati.

To eeweherojot, usstatit libgumus ar pusgraubneekeem par rentes-kontrakteem, buhtu nepareisi, lai gan pamatu pamatos ſchahdeem libgumeem ir loti leela weenadiba ar rentes-kontralteem, jo kā pehz weeneem, tā ari pehz otreem teek gitam atdota seme leetoschanā par finamu atlibdību. No otras puses nemot, no pusgraubneekeem isdaramee darbi loti beeschi, war fazit, — weenmehr libdīsinajas tām kalposchanam, kuras weenkahrſcheem strahdneekeem pildamas sawam fainmeejam par labu. Ar weenu wahrdū, pusgraubneeli eemēt iwidus stahwolli starp semes-rentneekem un kalpeem. Tamdehl ari jautajums

par to, kahda fakariba pastahw starp pušgraudneku un wina pretlihdseju, iſſchikramis kurā katra ſewiſchka gadijumā faradi, fflatotees pehz apſtahlkleem un pehz ta, kahdi noteikumi lihgumā buhtu uſſflatami par galwenenajeem. Ja, par peemeħru, lihgumā teikts, ka pušgraudneekam atdots ſinams ſemes gabals leetofchanā ar taħdu norunu, ka fainneeks par atlihdsibu dabun puſi no rasħas, tad tas bes fchaubam ir rentes-lihgums, ta fauzamais daku-rentes-lihgums (Theil-Vacht-Contract), neflatotees pat us to, waj fchahds lihgums, ja ari tas buhtu noſleħgħts starp muſiħas-turetaju un ſemneelu klausibas ſemes robedschas, ir apſpirinats no Semneelu leetu Komifara waj ne. Bet ja pehz lihguma fainneeks peenem pušgraudneku preelfch ſinama daudsuma waj wiſpahrigi ſemes apſtrahdafchanas un dod pušgraudneekam ka atlihdsibu par wina puħlem puſi no rasħas, tad tas ir, protams, deenesta lihgums. Behejä gadijumā gaidamā waj jau iſdotà alga pušgraudneekam aprehkina jama flatotees us to, zik puhrweetu ſemes wiſch apſtrahdajis waj apſtrahda un ar zik firgeem wiſch strahda waj strahdaja. Taħda kahrtà ſemturi, apwehrdami ſemes labumu un noweħtedami dabas rasħoju mūs pehz weetejäm zenam deesgan pareiħa aprehkina pušgraudneekem noſolito waj iſmaſfato atlihdsibu, t. i. algu. (Slat. § 4.)

X.

Kahda noſihme ir rokas naudai un kahdi noteikumi pastahw par rokas naudu?

§ 21. Par rokas naudu fauz to sumu, kuru weens no lihdsejeem pee lihguma noſleħgschanas eemakfa pretlihdsejam tajā noluħka, lai zaur fcho naudas doſchanu un pretimnemſchanu lihgums tilktu uſſflatits par noſleħgtu un iſpildamu.

Balt. gubern. prov. lit. III. fehj. 3359. p.

§ 22. Rokas nauda war pastahwet waj nu iſ ſtaidras naudas waj ari iſ zitam leetam.

Balt. gubern. prov. lit. III. fehj. 3360. p.

§ 23. Rokas naudas pee foliſchana ween weħl newar buht par pamatu kahdām nebuh tiefxbam, bet weenigi rokas naudas eedofchanu un pretimnemſchanu.

Balt. gubern. prov. lit. III. fehj. 3361. p.

§ 24. Rokas naudas leelums atkarajas no lihdseju brihwprahṭigas weenofchanas.

Balt. gubern. prov. lit. III. fehj. 3360. p. un 1860. g. Sem. lit. 371. p.

§ 25. Rokas naudu allasch meħd's atwilkt no winas nehmaja algas, bet wina war tiift, — flatotees pehz lihguma noteikumeem un weetejäm parafchan, — atdots dewejäm

atpakał, pehz tam kād nehmajs ispildijis lihgumu waj ari war tīkt atsakta nehmajam, neatšlaitot to nemas no wina algas.

Balt. gub. prov. līf. III. fehj. 3364. p. un 1860. g. Sem. līf. 371. p.

§ 26. Ja rokas naudas nehmajs neispilda lihguma noteikumus, tad rokas naudu dabu atpakał winas dewejs.

Balt. gub. prov. līf. III. fehj. 3366. p. un 1860. g. Sem. līf. 373. p.

§ 27. Ja rokas naudas dewejs neispilda lihguma noteikumus, — winsch nedabu rokas naudu atpakał.

Balt. gub. prov. līf. III. fehj. 3366. p.

§ 28. Ja rokas naudas dewejs likumis ū eemeflu deht atsakas no lihguma, preefsch kalpotaja deenesta eestahſchanas, tad winsch dabu rokas naudu atpakał. (Skat. § 55.)

1860. g. Sem. līf. 375. p.

§ 29. Ja abi lihdseji pehz brihwprahdigas weenoſchanas atsakas no lihguma, preefsch kalpotaja deenesta eestahſchanas, waj ari ja lihgums newar tīkt ispildits, beska rokas naudas dewejs pee ta buhtu wainigs, tad pehdejais dabu rokas naudu atpakał.

Balt. gub. prov. līf. III. fehj. 3365. p.

§ 30. Rokas naudas atpakał atdoschana waj peeprafischna lai to atdos atpakał neatšwabina nekatru lihdseju no lihguma ispildischanas, ja pretlihdsejs naw ar meeru peenemt waj atdot rokas naudu atpakał.

1860. g. Sem. līf. 371. p.

XI.

Kad deenesta lihgums teek usškatits par noslehḡtu?

§ 31. Deenesta lihgums teek usškatits par noslehḡtu, ja § 6. minetas personas ſkaidri un galigi ir iſteikusčas ſawu peekrifchanu tam, kas ir tizis norunats waj usškatits. (Skat. § 9.)

Balt. gub. prov. līf. III. fehj. 3105. p.

§ 32. Deenesta lihgums teek usškatits par noslehḡtu rokas naudu usdodot un pretim peenemot. (Skat. § 10.)

1860. g. Sem. līf. 369. p. un Balt. gub. prov. līf. III. fehj. 3362. un 4195. pp.

§ 33. Afsihfchanas teefas preefchâ ir pilnigi peeteekofcha, lai atsihtu deenesta lihgumu par noslehtu tikuſchu.
1860. g. Sem. lik. 369. p.

§ 34. Ja kahds deenetajs nolihgst us weenu un to paſchu laiku pee diweem waj waiakeem faimneefeeem, tad teek usflatits par noslehtu tikuſchu tas lihgums, us kura winsch wiſpirms ſanehmis rokas naudu, t. i. tas lihgums, kurek pirmais galigi noslehts tizis. (Sk. §§ 8, 10 un 35.)
1860. g. Sem. lik. 374. p. un Balt. gub. prov. lik. III. fehj. 4198. p.

XII.

**Kas noteek ja weens un tas pats deenetajs no-
lihgst us weenu un to paſchu laiku pee diweem un
waiakeem faimneefeeem?**

§ 35. Ja kahds nolihgst us weenu un to paſchu laiku pee diweem un waiakeem faimneefeeem, tad winam jaeestahjas deenestâ pee ta faimneeka, ar kura winsch pirms nolihdsis, t. i. no kura winsch pirma ſanehmis rokas naudu, bet pahrejeem faimneefeeem, ar kureem kahds deenetajs nolihdsis, winam jaatmalka atlihdsiba un jaatdod atpakač ſanemtâ rokas nauda. (Stat. §§ 34 un 37 un §§ 67 un 77 p. b.)

1860. g. Sem. lik. 374. un 373. pp.

Sastahditaja peesihme: Ja peerahdams, ja kalpotajs nolihgst pee diweem un waiakeem faimneefeeem ar eepreefchaju nodomu un tajâ noluhtâ, lai eeguhtu rokas naudu, tad tahdam deenetajam jazeſch kriminal fods par krahpſchanu.

1860. g. Sem. lik. 1070. un 1074. pp.

XIII.

**Kad deenetajam jaeestahjas deenestâ un kad faim-
neekam winsch jaunhem deenestâ?**

§ 36. Deenetajam jaeestahjas deenestâ un faimneekam winsch jaunhem deenestâ tajâ deenâ, kura ir noteikta kalpoſchanas lihgumâ.

1860. g. Sem. lik. 373. p.

Sastahditaja peesihme: Pehz tautā eefalnojuſchās parafchas faimneekam tajâ deenâ, kura noteikta preefch kalpotaja deenestâ eestahfchanas, wajaga aiffuhit ſirgu strahdneekam un wiia leetam pakat. Bet ſcis parafchas neispildiſchana no faimneeka puſes nebuht nedod deenetajam teefibu uſflatit lihgumu par iſnižinatu. (Stat. peesihmi pee § 39.)

XIV.

Kahdas sekas ir tam apstahklim, kad deenetajs neestahjas norunata laika deenesta, waj ari kad faimneeks norunata laika us deenestu eeraduschos deenetaju neusnem deenesta?

§ 37. Ja deenetajs neerodas norunata laika us deenestu, tad schis apstahklis dod faimneekam teesibu, atsiht deenesta lihgumu par isnihzinatu, waj ari pastahwet, lai deenetajs cho lihgumu ispilditu. Pirmā gadijumā lihgumu neispildoschais deenetajs ir speests atlihdsinat faimneekam wisu skahdi, kas tam zehlufees za ur wina, neerafschanos us deenestu ka ari atdot faimneekam rokas naudu, bet pehdejā gadijumā, deenetajam jaatlihdsina faimneekam tikai tee isdewumi, skahdi zehlufches za ur deenetaja usmekleschanu, ka ari jaatdod faimneekam rokas nauda. (Skat. § 26.)

1860. g. Semn. lik. 373. p.

§ 38. Ja deenetajs peerahda, ka winsch naw warejis us deenestu eerastees newis wina pascha wainas deht, tad faimneekam ir jabuht meerā rokas naudu atpafat dabujot. (Skat. § 26.)

1860. g. Semn. lik. 373. p.

§ 39. Ja deenetajs eerodas norunata laika us deenestu, bet faimneeks bes skahda likumisla eemesla neusnem winu deenesta, tad faimneekam jadod deenetajam atlhidfibus tifdauds,zik pehdejam ir algas par wisu deenesta laiku. (Skat. § 40 un pees. pee §§ 54 un 76.)

1860. g. Semn. lik. 373. un 387. pp.

Sastahditaja peesibme: Ja faimneeks tajā deenā, kura norunata preesk deenetaja deenestā eestahschanas, neaisfuhta deenetajam pakal, tad deenetajs war peeprasit § 39. aprabditto atlhosibus, tikai tajā gadijumā, ja faimneeks tā daridams ir gribejis parahdit, ka winsch wairnewehlas deenetaju deenesta.

§ 40. Ir likumisli eemesli, us kuru pamata faimneeks war atteiktees peenemt deenetaju deenestā, peeprasot no wina rokas naudu atpafat. Schee eemesli ir feloschee:

- a) pastahwiga un stu hrgalwiga faimneeka pawehlu neispildoschana;
- b) sagfchana;

- c) ar nodomu isdarita nolaidiba sawu peenahfumu ispildischanā, kā ari ar nodomu isdarita skahdes un saudejumu nodarischana faimneekam no kalpotaja puses;
- d) lipigas slimibas, kurām par zehloni ir bijuſe netikumiga dsihwe;
- e) faimneeka mahjas meera trauzeschanā zaur peedaſigu, palaidnigu uswefchanos waj schuhpoſchanu;
- f) pilniga neſpehjiba ispildit uſnemtos darbus;
- g) faimneeka waj wina gimenes apwainoſchanā wahrdeem waj darbeem;
- h) aſnemſchanās uſ faimneeka wahrdā;
- i) wairaklahrtiga neuſmaniga apeſchanās ar uguni;
- k) netikla dsihwe, waj ja neprezeta ſeeweete (kalpone) ir uſ greuhtām kahjam tituſe;
- l) faimneeka mahjas apſtahku pahrgroſiſchanās, kuru deht deenetaju tureſchana wairs nebuhtu wajadſiga.

Pehdejā gadijumā deenetajs dabun pilnu algu par wiſu noli gto laiku; tatschu atlihdibū par norunato usturu — ehdeenu wiſch nedabun nekahdu. (Stat. § 54 ar peefihm.)

1860. g. Semn. lit. 375. un 386. pp. un Balt. gub. prov. lit. III. fehj. 4222. p.

XV.

Kad deenesta lihgums teek uſſkatits par iſbeiguschos?

§ 41. Deenesta lihgums iſbeidsas:

- a) uſ abpuſeju weenoſchanos (kaut kurā laikā);
- b) ja kalpotajs waj faimneeks mirſt;
- c) kad ir aptezejis lihgumā norunatais deenesta laiks un ja pee tam faimneeks waj deenetajs ir noteiktā laikā uſſazijis pretlihdſejam, kā negrib lihgumu turpinat;
- d) ja likumigā kahrtā atſakas no lihguma. (Stat. §§ 52 un 53.)

Balt. gub. prov. lit. III. fehj. 3105. p.; 1860. g. Semn. lit. 394. un 382. pp. un Balt. gub. prov. lit. III. fehj. 4314., 4218. un 4186. pp.

Deenesta lihgumi zc.

**Latvijas Nacionālā
BIBLIOTĒKA**

99-

8.978

XVI.

**Kahdi peenahkumi ir nomiruschà faimneeka waj
deenetaja mantineekem pret otru puši?**

§ 42. Ja faimneeks mirst, tad wina mantineekem ir teeffba no nelaika ar deenetaju noslehtu lihgumu usturei spehka waj ari to isbeigt.

1860. g. Semn. lit. 394. p.

§ 43. Ja nomiruschà faimneeka mantineeki wehlas no nelaika ar deenetaju noslehtu lihgumu isbeigt, tad deenetajs dabun, flatotees pehz lihguma noteikumeem, algu par wifu gadu waj par mehnex, bet par usturu jeb ehdeemu, kura paleek no wina neisleetota deht atstahschanas no deenesta, wunsch newar nefahdu atlihdsibu dabut.

1860. g. Semn. lit. 394. p.

§ 44. Ja deenetajs mirst, tad wina mantineekem teeffba dabut winam, lihds wina nahwei peenahkofchos algu.

Balt. gubern. prov. lit. III. febj. 4218. p.

§ 45. Ja nomiruschais deenetajs dsihws buhdams ir isnehmis algu us-preefschu, tad wina mantineeki naw speesti us preefschu isnemto algu atmakkat faimneekam.

Balt. gubern. prov. lit. III. febj. 4218. p.

§ 46. No nomiruschha deenetaja us fewis pehz deenesta lihguma usnemtas personifkas kalpochanas us wina mantineekem nepahreet.

Balt. gubern. prov. lit. III. febj. 4181. p.

XVII.

**Kahdi termini ir nolikti preefsch atteifschanas
no deenesta lihguma?**

§ 47. Ja deenesta lihgums noslehts us gadu waj us wehl ilgaku laiku, tad no deenesta lihguma ja atsakas diwus mehneschus eepreefsch norunata laika notezeschanas, bet ja lihgums ir noslehts us mehnescuem, tad — diwas nedekas eepreefsch norunata laika notezeschanas. Gan japeemin, kālums neaisleids lihdsejeem noteikt sawā lihgumā zitadus terminus preefsch atteifschanas, neka augschā minets.

1860. g. Semn. lit. 382. p. un Balt. gubern. prov. lit. III. febj. 4215. un 4186. pp.

§ 48. Ja deenesta lihgumā nekas nāw minets par laiku, kad lihgums isbeidsas, tad lihdseji war weens otram usfazit pehz patifchanas, kad wehlas, isnemot tikai tāhdus gadijumus, kad preefsch ta darba padarifchanas, us kuru ir nolihgts strahdneeks, ir wajadfigs finams noteikts laiks, waj ari kad weetejā apgabalā ir eesatnojuſees parafsha, pehz kuras atteiſchanas no deenesta lihguma isdarama finamos noteiktos terminos.

Balt. gub. prov. lik. III. febj. 4186. p.

XVIII.

**Kahdā gadijumā saimneekam waj deenetajam ja-
usſaka pretlihdsejam deenesta lihgums?**

§ 49. Saimneekam waj deenetajam jausſaka pretlihdsejam deenesta lihgums (flat. § 47), ja wini abi waj ari tikai weens no wineem wehlas, ja deenests netiktu turpinats ari wehl pehz norunata laika notezeschanas.

1860. g. lik. 382. p.

XIX.

**Kahdas sekas ir tam apstahklim, kad deenesta
lihgums neteek noliktā laika usteikts?**

§ 50. Tāhdā gadijumā, ja nedī saimneeks, nedī deenetajs neusſaka weens otram § 47. minetos terminos lihgumu, pehdejais teek usſkatits par kluſuzeesdam i pagarinatu us tilpat ilgu laiku, us kahdu tas tika pirmo reisi noslehgts, bet ja lihgums pirmo reisi bija noslehgts ne tikai us weenu, — bet wairak gadeem, tad, neusſazischanas gadijumā, winsch teek usſkatits par pagarinatu tikai us weenu gadu.

1860. g. Semn. lik. 382. p. un Balt. gub. prov. lik. III. febj. 4216. p.

XX.

**Waj deenetajs newar atstaht deenestu preefsch
norunata laika notezeschanas?**

§ 51. Deenetajam nekahdā sinā nāw brihw preefsch norunata laika notezeschanas patwarigi atstaht deenestu, pat tad ne, ja saimneeks pahrlahptu fawas teefibas un neispilditu fawus peenahkumus. Kuru satru reisi deenetajam, ja winsch wehlas preefsch norunata laika notezeschanas at-

staht deenestu, ir jagreeschas pee teefas, luhdsot pehdejo, lai ta waj nu usfazitu faimneekam, waj ari lat bes kawefchanas isnihzinatu deenesta lihgumu, bet lihds tam laikam, kamehr teesa dod fawu spreedumu, deenetajam japaleek deenestā. Par patwarigu deenesta atstahfchanu ir jazeefch leelissi pametumi. (Stat. §§ 47, 52, 53, 54 un 77.)

1860. g. Semn. lik. 383. un 385. pp.

XXI.

Kahdos gadijumos deenetajs war luhgt teefu, lai ta faimneekam usfazitu preefsch lihguma noteifta deenesta laika notezeschanas?

§ 52. Deenetajs war luhgt teefu, lai ta usfazitu faimneekam preefsch noteifta deenesta laika notezeschanas — flatotees pehz lihguma — waj nu diwas nedelas waj ari diwus mehneschus (stat. §§ 47 un 51), schahdos gadijumos:

- kad faimneeks neismalka deenetajam algu ka nahkas;
- kad deenetajs teek faimneeka wainas dehl atklahti apfmeets — nolamats;
- kad deenetajam stahw preefschā isdewigs gadijums usnemt patstahwigu faimneebu;
- kad deenetaja wezakeem peepefchi usnahk nespahks — newariba;
- kad deenetajs grib dotees laulibā; bet pehdejā gadijumā tam, ja wifsch wiherefchu kahrtas, wajaga atstahfchewetneefu;
- kad faimneeks neispilda lihguma noteitumus.

1860. g. Semn. lik. 383., 384., 385. un 943. pp. un Balt. gub. prov. lik. III. fehj. 3105., 2908. un 4219. pp.

Sastahditaja peesihme: Pehz 1860. g. Semn. lik. 943. p. deenetajai, ja wina grib prezetees, ir teefba atstadt deenestu bes eepreesschnejas usteifschanas, kamehr ta pascha likuma 385. p. runā tam presi. Kas sihmejas us Balt. gub. prov. lik. III. fehjumu, kurfsch jaussflata par 1860. g. Semn. lik. papildinajumu, kad minetā fehjuma 4219. p. nosaka, ka deenesta usteifschana prezefchanas gadijumā ir wajadfiga, nesflatotees us to, waj deenetajs ir wiherefchu waj seeweefchu kahrtas; kamehr tahds usflats, tahds isteifts 1860. g. Semn. lik. 943. p. weetejo likumu III. fehjumā neweenā weetā naw atrodams. Tamdehl waretu peenemt, ka aprahbitā gadijumā par pareisu un spehks efofchu buhtu jaatjihst noteitumus, tahds issilts 1860. g. Semn. lik. 385. p.

XXII.

**Kahdos gadijumos deenetajs war luhgt teesu,
lai ta deenesta lihgumu bes kaweschanas isnihzinatu
jau preefsch lihguma noteifta deenesta laika no-
tezeschanas?**

§ 53. Deenetajs war teesu luhgt deenesta lihgumu bes kaweschanas isnihzinat, ja ir peerahdits:

- a) ka faimneeks apeetas ar deenetaju zeetsfrdigi un pahrač stingri;
- b) ka faimneeks waj wina peederigi speesch deenetaju darit kv nebuh netikumisfu waj nelikumisfu;
- c) ka faimneeks nedod deenetajam ehst;
- d) ka faimneeks ir aiszkojis us tahlam sweschām pušem;
- e) ka deenetajs ir gruhti flims.

1860. g. Semn. lit. 385. p. un Balt. gub. prov. lit. III. fehj. 4219. p.

XXIII.

Kahdas sekas ir patwarigai deenesta atstahschana?

§ 54. Ja deenetajs, neeweherodams noteikumus, kahdi isslikti §§ 52 un 53, patwarigi atstahj deenestu, tad winam ir ja atdod faimneekam, — ja pehdeja is us tam pa-
stahw, — neween fanemtā rokas nauda atpakač, bet
ari jadod faimneekam atlihdsiba tahdā mehrā, zif
leela bija pawīsam deenetaja alga par wišu kalpo-
schanas laiku. No fcho peenahkumu ispildischanas deenetajs
tikai tad teik atswabintats, ja faimneeks ir ar meeru winu no
jauna usnemt deenestā.

1860. g. Sem. lit. 383. p.

Sastahditaja peesihme: Pehz likuma domam (ff. § 50) par patwarigu deenesta atstahschana, deenetajs atmalkā faimneekam atlihdsibu tikai par weenu gadu, ja ar lihgums ir noslehgts us wairak gadeem.

XXIV.

Waj faimneekam ir teesiba atlaiſt deenetaju preefsch norunata laika notezeschanas?

§ 55. Daschos sinamos gadijumos likums peeschfir faim-
neekam teesibu atlaiſt deenetaju preefsch norunata
laika notezeschanas, neismalkajot tam algu par nenokalpoto
laiku. Par dibinateem eemefleem schahdat preefschlaika at-
laischana no deenesta war buht:

- a) wairakfahrtiga un stuhrgalwiga faimneeka pawehlu neispildischana,
- b) sagfchana,
- c) ar nodomu isdarita nolaidiba un nokawefchana to peenahkumu ispildischana, kurus kalpotajs pehz lihguma usfevis usnehmees,
- d) ar nodomu isdarita fahdes un saudejumu zelschana faimneekam,
- e) deenetaja lipigas slimibas, kuram par zehloni ir bijuse wina netikumiga dsihwe,
- f) faimneeka mahjas meera trauzeschana zaur peedaufigu, palaidnigu uswefchanos waj schuhvposchamu,
- g) pilniga nespohjiba ispildit usnemtos darbus,
- h) faimneeka waj wina gimenes apwainoschana wahrdeem waj darbeem,
- i) aishemfchanas us faimneeka wahrda,
- k) wairakfahrtiga neusmaniga apeesfchanas ar uguni,
- l) netikumiga dsihwe, waj ja neprezeta feeweete-kalpone ir us gruhtam lahjam tikufe,
- m) faimneeka mahjas apstahku pahrgrosfchanas, kamdeht deenetaju turefchana wairs nebuhtu wajadfiga.

Pehdejā gadijumā deenetajs dabu pilnu algu par wifu norunato laiku, tatschu atlihdsibu par usturu — ehdeenu, kahda winam peenahktos par laiku, kamehr deenests pehz lihguma veigtos, winsch nedabu nekahdu (skat. pees. pee § 54).

1860. g. Sem. lit. 386. p. un Balt. gub. prov. lit. III. febj. 4220. p.

XXV.

Kahdas sekas ir deenetaja atlaifchanai no deenesta bes likumigeem eemesleem?

§ 56. Ja faimneeks bes kahdeem likumifeem eemesleem atlaisch deenetaju no deenesta, preelfch norunata deenesta laika notezesfchanas, tad faimneekam jaismalka deenetajam ka atlihdsiba pilna alga par wifu norunato deenesta laiku. (Skat. § 55 un pees. pee §§ 39, 40 un 54.)

1860. g. Sem. lit. 387 p.

XXVI.

Kahdi peenahkumi ir saimneekam pret sawu deenetaju?

§ 57. Saimneekam ir ja peenem deenetajs deenestā tajā deenā, kura ir preefsch tam noteikta lihgumā (Sk. § 39).

1860. g. Sem. lit. 373. p.

§ 58. Saimneekam deenetaju peenemot ja pah-
leezinajās, waj pehdejais nestahw deenestā pee zita saimneeka.

1860. g. Sem. lit. 368. p. un Balt. gub. prov. lit. III. febj. 4199. p.

§ 59. Saimneekam ir stingri aisleegts nowilinat deenetaju, kas atrodas jau pee zita deenestā.

1860. g. Sem. lit. 376. p. un Balt. gub. prov. lit. III. febj. 4199. p.

§ 60. Saimneekam ja dod sawam deenetajam laba un weseliga ustura — ehdeens (Skat. § 53 p. c).

1860. g. Sem. lit. 384. p. un Balt. gub. prov. lit. III. febj. 4206. p.

§ 61. Saimneekam wajadfigs kahrtigi un pilnigi i=mafkat deenetijam algu pehz lihguma (Skat. § 52).

1860. g. Sem. lit. 384. p. un Balt. gub. prov. lit. III. febj. 4206. p.

§ 62. Saimneekam wajaga apeetees ar deenetaju labi un naw eefibas sawu, winam pehz lihguma pahr deenetaju peekrihtoscho, wiru neleetigi weli walfat (Skat. § 53).

1860. g. Sem. lit. 384. un 385. pp.

§ 63. Ja deenetajs deenesta laikā faslimtu, tad saimneekam wajadfigs winu kopt un ehdinat kā peenahkas (Skat. § 79 p. h.).

1860. g. Sem. lit. 379. p. un Balt. gub. prov. lit. III. febj. 4209. p.

§ 64. Saimneekam nekahdā sinā naw teefibas aisleegt deenetajan mahjā Deewa wahrdus turet waj ari basnizu apmeklet.

1860. g. Sem. lit. 380. p.

§ 65. Saimneekam naw teefibas bes likumisla atlaišt deenetaji no deenesta, preefsch norunata laika no-tezeschanas. (Skat. §§ 55 un 56.)

1860. g. Sem. lit. 387. p.

§ 66. Ko deenesta laiks nobeidsees, saimneekam, ja wiſch naw pee semneeku kahrtas pee=derigs, jaisdod eenetajam pehz labas ūrdsapsinas apleeziba par usweschanas u darba spehju. (Skat. §§ 84 un 87.)

1860. g. Sem. lit. 390. un 392. pp.

XXVII.

**Kahdi peenahkumi ir deenetajam pret sawu
faimneeku?**

§ 67. Deenetajam jalihgst us weenu un to pafchu laiku tikai pee weena faimneeka deenestā. (Stat. §§ 35 un 77.)

1860. g. Sem. lit. 374. p. un Balt. pub. prov. lit. III. fehj. 4198. p.

§ 68. Deenetajam wajadsigs eestahtees deenestā tajā deenā, kura preefch tam ir nolikta lihgumā. (Stat. §§ 37—41.)

1860. g. Sem. lit. 373. p. un Balt. pub. prov. lit. II. fehj. 4176. p.

§ 69. Deenetajam weenmehr wajadsigs zihtigi un fahrtigi ispildit wifus pehz lihguma us fewis us nemtos peenahkumus, pee kam winam alasch jarihkojas pehz darba deweja pawehlem, ja tas lihgumā raw zitadi norunats. Bes tam deenetajam japadodas mahjas fahrtibai.

1860. g. Sem. lit. 377. un 349. pp. un Balt. pub. prov. lit. III. fehj. 4176. p.

§ 70. Deenetajam wajadsigs kalpot uszihtigi un uszihtigi un ka deenesta peenahkumus ispildot, ta iri ahrpus schi laika, luhkot nowehrst no sawa faimneeka katru skahdi un sau-dejumu. (Stat. §§ 55, 77 un 78.)

1860. g. Sem. lit. 377. p.

§ 71. Deenetajam wajaga labi uswestees un par wifam winam wajaga buht fatizigam, usmanigan, laipnam un paklausigam. (Stat. §§ 55, 77 un 78.)

1860. g. Sem. lit. 377. p.

§ 72. Deenetajam jaispilda bestee mahaas darbeem, turus winisch fewischki usnähmees, ari wiß ziti arbi pehz faimneeka eerahdischanas, ja par to naw nolihgti duschi zitadi noteikumi.

1860. g. Sem. lit. 377. p.

§ 73. Deenetajam naw brihw bes aimneeka at-faujas ifeet.

1860. g. Sem. lit. 377. p.

§ 74. Ja deenetajs buhtu nepaklausigs waj ari ja winisch neprastu sawu darbu, tad wiam ir pazeetigi japanes faimneeka pefihmes un rahjeeni, n schahdos gadijumos winam naw teefibas suhdset faimneeu pee teefas deht apivainoschanas, pat tad ne, ja ari faimnees pee tam leetotu rupjus wahrdus.

Balt. pub. prov. lit. III. fehj. 4203. p.

§ 75. Deenestu atstahjot deenetajam wajaga atdot wifas wina leetoschanā waj glabaschanā atrodoščas leetas un darba-riktus. (Skat. §§ 77, 78 un 79.)

1860. g. Sem. lit. 388. p.

XXVIII.

Kad faimneekam ir jaatlibdsina deenetajam?

§ 76. Saimneekam ir jadod deenetajam atlīhdība schahdos gadijumos:

- kad faimneeks nepeenem noteiktā laikā us deenestu eeraduschos deenetaju. (Skat. § 39.)
- kad deenetajam deenesta peenahkumus ispildot un ne zaur wina paſcha wainu notikuſe kahda nebuht ſkahde waj ſaudejums,
- kad faimneeks deenetajam ar nodomu padara kahdu nebuht ſaudejumu waj kad schahds ſaudejums deenetajam zelas zaur faimneeka wainu,
- kad faimneeks neispilda lihguma noteikumus,
- kad deenetajs teik atlaists no deenesta bes litumisika eemeſla. (Skat. §§ 39, 55 un 56.)

1860. g. Sem. lit. 394., 373. un 387. pp. un Balt. gubern. prov. lit. III. ūhī. 4208., 3440. un 3284. pp.

XXIX.

Kad deenetajam ir jaatlibdsina faimneekam?

§ 77. Deenetajam jadod faimneekam atlīhdība schahdos gadijumos:

- kad tas neestahjas deenestā noteiktā laikā. (Skat. § 37.)
- kad tas ir ſalibdsis us weenu un to paſchu laiku pee diweem un wairakeem faimnekeem. (Skat. §§ 8, 34, 35 un 37.)
- kad tas nodara faimneekam ſkahdi waj ſaudejumus ar nodomu waj ari zaur nepeedodamu nolaidibu waj faimneeka pawehlu neispildifchanu kā nahkas,
- kad tas neispilda lihguma noteikumus,
- kad tas patwarigi atstahj deenestu preefch norunata laika notezeschanas. (Skat. §§ 51 un 54.)

f) fad tas, deenestu atstahjot, neatdod faimneekam wifas winam (deenetajam) ustizetas leetas, kuras winam dotas leetoschanat pee winam usdoteem darbeem waj ari tapat wina glabaschanā atrodas. (Skat. §§ 75 un 79.)

1860. g. Sem. lit. 373., 374., 378., 388. un 383. pp., un Balt. pub. pruw. lit. III. fehj. 4198., 4178., 4204., 2097. un 4179. pp.

§ 78. Ja faimneeks wina falposchanā efofcham ne pilngadigam strahdneekam, ar pehdejā wezaku waj aibildnu atkauju eemahza kahdu amatu waj zitu lotam lihdsigu, tad faimneeks war peeprasit, lai wina isdewumi tiktu atlihdsinati skaidrā naudā waj darbā.

1860. g. Sem. lit. 389. p.

XXX.

Kahdos gadijumos faimneeks war eeturet deenetaja algu waj kahdu datu no tas?

§ 79. Saimneeks war tahtak aprahditos gadijumos eeturet deenetaja algu waj peemehrigu datu no tas, ja par to neteek strihdus zelts:

a) wifos tajos gadijumos, fad deenetajam ir jadod faimneekam atlihdsiba. (Skat. §§ 77 un 78).

b) fad faimneeks ir bijis speests peenemt faslimuscha deenetaja weetā zitu strahdneeku. (Skat. § 63.)

c) fad deenetajs deenestu nokawē.

1860. g. Sem. lit. 378. un 379. pp., un Balt. pub. pruw. lit. III. fehj. 4204., 4209., 4183. un 4184. pp.

XXXI.

Kahdos gadijumos faimneeks war peeprasit, lai deenetajs isdara falposchanas bes atlihdsibas?

§ 80. Deenetajam ja isdara faimneekam par labu falposchanas bes atlihdsibas wifos tajos gadijumos, kuros deenetajam nahkas dot faimneekam atlihdsibu. Ja deenetajam peenahkoschās alga nesneegtu, lai segtu faimneekam mak-sajamo atlihdsibu waj ari ja deenetajs jau buhtu wifu algu isnehmis. Deenetajam, protams, japadara faimneekam par labu tikai tildauds, ka padarita darba wehrtiba sneegtu faimneekam peenahkoschās atlihdsibas segschananai. (Skat. §§ 77, 78 un 79.)

1860. g. Sem. lit. 378. p. un Balt. pub. pruw. lit. III. fehj. 4183. p.

XXXII.

Kahdos gadijumos faimneeks ir atbildigs tresham personam par sawa deenetaja darbeem waj nolaidibu?

§ 81. Saimneeks ir atbildigs par sawa deenetaja darbeem waj nolaidibu, zaur kureem padarita tresham personam skahde waj saudejumi, skahdos gadijumos:

a) ja faimneeks deenetaju lihgstot naw ar nepeezefchamu nopeetnibu un pamatibu apfwehris un wehrâ nehmis to, waj deramais strahdneeks ir ari teescham spehjigs ispildit usnemitos peenahkumus;

b) ja deenetajs ir rihkojees ar sawa faimneeka sinafchanu, atskauju waj us wina pawehli.

Balt. gub. prov. llt. III. febj. 3447. p.

§ 82. Par paradeem, kurus deenetajs eetaifijis us sawa faimneeka wahrda waj rehâna, faimneeks atbild tikai tad, ja winsch ir lizis paradu taist, waj ja winsch atsîhst paradu par sawu waj ari ja paradâ nemtais ir nahzis wina labâ. Par deenetaja priwat paradeem faimneeks atbild tikai tahdâ mehrâ, zik wehl deenetajam ir neisnemitas algas eelfchâ.

Balt. gub. prov. llt. III. febj. 4205. un 4311. pp.

§ 83. Ja faimneeks nekreetnâ fahrtâ isdod nekreetnam un neustizamam deenetajam labu apleezibu un ja zaur to zelas tresham personam skahde waj saudejumi, tad tahds faimneeks ir par to atbildigs, bet ne leela fahrtâ mehrâ, kâ lihds simts rubleem. (Skat. § 66.)

1860. g. Semn. llt. 392. p.

XXXIII.

Kahdâ fahrtâ teek deenetajam isdota deenesta un usweschanâs apleeziba?

§ 84. Deenestu atstahjuscham deenetajam jaisdod apleeziba tikai tahdam faimneekam, kusch naw semneeku fahrtas. (Skat. § 66.) (Skat. peelikumu pee § 84.)

1860. g. Semn. llt. 390. p.

§ 85. Minetâs apleezibâs wajaga buht pehz firdas-apsinas isteiktam domam par deenetaja usweschanos un wina darba spehju.

1860. g. Semn. llt. 390. p.

§ 86. Ja faimneeks leedsas isdot deenetajam ta hdu apleezibu, waj ari ja winsch eeraksta schajā apleezibā nepeerahditus, nedibinatus apwainojumus, kuri war buht deenetajam par kawekli ari turpmak ar deenestu usturu pelnit, tad ta hdam kalpotajam apleeziba teek no teefas pufes isdota (eesuhdsot prastbas zelā).

1860. g. Semn. lit. 391. p.

§ 87. Deenetajeem, kuri deen pee semneeku fahrtas faimneekem, ta hda apleeziba, wajadstbas gadijumā, war tikt isdota no pagasta wezaka.

1860. g. Semn. lit. 392. p., un 1866. lit. § 20. pf. k.

XXXIV.

Kur jaeefneeds suhdsibas, kuras iszelas no deenesta lihguma?

§ 88. Suhdsibas, kuras iszelas no deenesta lihguma, eefneedsamas pehz peederibas tai teefai, kuras eezirkni atrodas kalpo fchanas weeta.

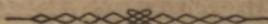
Pag. teef. ust. 7. un 16. pp. un Biw. leetu ust. 29. un 202. pp.

XXXV.

Kad prastbas, kuras iszelas no deenesta lihguma teek usskatitas par nowejoju schām?

§ 89. Prastbas, kuras iszelas is deenesta lihguma, nowejojas defmit gados, ja schinī laika sprihdi prastajs naw atgahdinajis pretejai pupei, lat ispilda prastjumu.

Balt. gub. prov. lit. III. fehj. 3620., 3629. un 3633. pp.

Peelikums pee § 10. pefihmes.

Deenesta grahmatinas forma.

Anfis Gerfawš.

1898—1900.

Lihgums.

12. dezembrī 1897. g. es, Sernmaļu pagasta, Wanagu mahjas faimneeks, Jahnis Wanags, nolihgu par strahdneeķu no 23. aprīla 1898. g. līhds 23. aprīlim 1899. g. Anfi Gerkawu par schahdu algu:

Skaidrā naudā	55	rbl.	—	kop.
10 puhru rudsu, wehrtibā . . .	20	"	—	"
1 seemas mehteli, wehrtibā . . .	15	"	—	"
10 mahrz. tabakas, wehrtibā . . .	6	"	50	"
Tā tad paņisam kopā. . .	96	rbl.	50	kop.

(Parakšti:) Anfis Gerkawš.

Jahnis Wanags.

1898. gadā.

Mēn.	Deena.	Algās išmaksas.	Nbl.	Kap.
Jūlijā	10.	Sanehmu 10 rubļus Ansīs Ģerķawš.	10	—
"	30.	Sanehmu 10 puļru rudsū Ansīs Ģerķawš.	20	—
Nov.	1.	Sanehmu 5 rubļus Ansīs Ģerķawš.	5	—
"	28.	Sanehmu semas mehteli Ansīs Ģerķawš.	15	—
Dezemb.	22.	Sanehmu 10 māhrž. tabakas Ansīs Ģerķawš.	6	50
		Pārivedums	56	50

Lihgum s.

20. aprili 1899. gadā mehs pahrlīhgam tāhdā sīnā, ī
Anfīs Gerlāws uī preekschu dabun algu tikai ūtādrā naudā un
pawīsam 96 rublus 50 kapeikas.

(Parakstī:) Jāhnīs Wanags.

Anfīs Gerlāws.

22. oktobri 1899. g. Anfīs Gerlāws fašlima un gut ūlīms
jau 15 deenas; par ūho laiku es, ūaimneeks, eetureju no wina
algas 4 rubli 2 kap. preeksch wina weetā peenemta strahdneeka

1899. gadā.

Mēn.	Deena.	Algās išmaksas.	Rbt.	Kop.
		Pahrivedums	56	50
Janv.	3.	Sanehmu 40 rublus	40	—
		Anfis Gerkawš.		
		Kopā	96	50
-Martā	10.	Sanehmu 10 rublus 75 kāp. . . .	10	75
		Anfis Gerkawš.		
Julijā	17.	Sanehmu 3 rublus	3	—
		Anfis Gerkawš.		
"	29.	Sanehmu 15 rublus	15	—
		Anfis Gerkawš.		
Augustā	25.	Sanehmu 7 rublus	7	—
		Anfis Gerkawš.		
		Pahrivedums	35	75

Lihgums.

algoschanas, ar fo Anſis Gerlaws ir piſnigi ar meeru un tuhlit
pebz tam ir miris.

Nomira 7. novembrī 1899. g.

Leezeneeki:

(Parakſti:) Trihne Mors.

Frižis Galdinſch.

Anſcha Gerlawa mantineeki luhdja, lai wineem isdotu
nelaika neisnemto algu.

(Parakſti:) Kahrlis Gerlaws.

Mahrjis Gerlaws.

1899. gadā.

Mehn.	Deena.	Algās išmafsats.	Rbt.	Kap.
		Pahrwedums	35	75
Nov.	2.	Sanehmu 5 rubļus	5	—
		Anfis Gerkawš.		
			40	75
		Anfim Gerkawam lihds wina miršchanas deenai nahžas pawišam algas: 48 rbt. 25 kap.		
		nošķaitams 4 " 2 "		
		Paleek . . 44 rbt. 23 kap.		
		44 rbt. 23 kap.		
		išmafsats . 40 " 75 "		
		Paleek . . 3 rbt. 48 kap.		
		3 rubli 48 kap. sanehmam. . .	3	48
		(Parakstī:) Kahrliš Gerkawš.		
		Mahržis Gerkawš.		
			44	23

Deenesta apleežibas forma.

Ar ščo apleezinu, ka pee Engeles pagasta peerakstītāis
Attis Plutinsč pee manis kalpoja par strahdneku no 23. aprīla
1890. g. lihds 23. aprīsim 1900. g., išpildīdams pa wišu ščo
laiku ūwus peenahkumus uszīhtigi un labi.

Waj ari:

Ar ščo apleezinu, ka pee Wizenes pagasta peerakstītāis
Mahrzis Waguls pee manis kalpoja par strahdneku no 23. aprīla
1899. g. lihds 23. aprīsim 1900. g.

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309069824

[0,50]

Latvijas laikraksts!

,Deenas Lapa“,

politisks, literarisks deenas laikraksts, pafneids wisplaschālās politiskās finas un telegramas no wišām pasaules malam, tapat teesu finas, teatra, musikas, kugnezības, tirdzniecības, naudas kuršā finas, plaschu nodaku veletrīstībam un finatnīkam feletonam, laika finas par to lauds nahlofchā deenā buhs laiks u. t. t.

,Deenas Lapa“ mafšā:

Bes peesuhtischanas:	Ar peesuhtischanu:
par $\frac{1}{1}$ gadu 4 rbl. — lap.	par $\frac{1}{1}$ gadu 5 rbl. 50 kap.
" $\frac{1}{2}$ " 2 " — "	" $\frac{1}{2}$ " 2 " 80 "
" $\frac{1}{4}$ " 1 " — "	" $\frac{1}{4}$ " 1 " 50 "

Sludinajumi „Deenas Lapa“ atrod jo tablu isplatīschānu un mafšā: 10 kap. par sīku rafšu weenās flejas rindinu, awīses preefschpuſē 30 kap.

,Mahjas Weefs“,

politisks un literarisks laikraksts, išnākt reiſi nedelā, treshdeenās, pafneids plaschas finas par volitiku, fadīshwi un tirgus zenam.

Lihds ar „Mahjas Weefs“ išnākt reiſi mehnēſi „Semlopibas peelikums“ un ar katu numuru „Literarisks peelikums“, kurš nefs nobildejumus par modes apgehrbeam, smalkeem roldarbeam, ka arī vides if deenās jautajumeem.

,Mahjas Weefs Mehneschrafsts“,

ilustrets literarisks un finatnisks schurnals, išnākt katra mehnēſcha pirmās deenās, gresnots ar flawenakām mahlsčlas bildem.

,Mahjas Weefs“ un „Mehneschrafsts“ (lopeji) mafšā:

Nigā ūanemot:	Par pastu peesuhtot:
par $\frac{1}{1}$ gadu 3 rbl. 85 lap.	par $\frac{1}{1}$ gadu 5 rbl. — lap.
" $\frac{1}{2}$ " 2 " — "	" $\frac{1}{2}$ " 2 " 80 "

,Mahjas Weefs“ (weenās par ūewi):

par $\frac{1}{1}$ gadu 2 rbl. — lap.	par $\frac{1}{1}$ gadu 3 rbl. — kap.
" $\frac{1}{2}$ " 1 " — "	" $\frac{1}{2}$ " 1 " 60 "

,Mehneschrafsts“ (weenās par ūewi):

par $\frac{1}{1}$ gadu 2 rbl. 60 kap.	par $\frac{1}{1}$ gadu 3 rbl. — kap.
" $\frac{1}{2}$ " 1 " 40 "	" $\frac{1}{2}$ " 1 " 60 "

Augsdējee laikraksti apstellejamī Riga, Ernstā Platēs drukatawā, pēc Petera basnizas un Ernstā Plates grāmātu pahrdotawā („Deenas Lapa“ elspedīzijā), Stahrnu eelā Nr. 13. Apstellejumi jaur wehstulem un naudas ūhtijumi adreſejami:

Въ типографію Эрнста Платеса въ Ригѣ.